

بررسی اپیدمیولوژیک بیماری آمیبیاز روده‌ای در روستاهای مرزی شهرستان سرخس

علی اکبر کریمی زارچی *Ph.D.، عباس محمودزاده پورناک **Ph.D.، هادی وطنی **M.Sc.

وشهناز شیربازو **M.Sc.

آدرس مکاتبه: *دانشگاه علوم پزشکی بقیه... (عج)-دانشکده بهداشت-گروه آمار و اپیدمیولوژی و پژوهشکده

طب رزمی - مرکز بهداشت نظامی

**دانشگاه علوم پزشکی بقیه... (عج)-دانشکده پزشکی-گروه میکروبیولوژی

خلاصه

آنتوموباهیسیتولیتیکا عامل اتیولوژیک آمیبیازیس بوده و حدود ۵۰۰ میلیون نفر در دنیا آلوده به این انگل می‌باشند. بیش از ۸۰٪ از مبتلایان هیچ‌گونه علامتی از خود نشان نمی‌دهند. سالانه ۷۵۰۰۰ تا ۱۰۰۰۰۰ نفر در اثر آمیبیاز می‌میرند. بعد از مالاریا و شیستوزومیاز، سومین عامل انگلی کشنده در دنیا می‌باشد. در این تحقیق میزان شیوع بیماری آمیبیاز روده‌ای و تأثیر فاکتورهای سن و جنس در نواحی مرزی شهرستان سرخس با کشورهای همسایه مورد مطالعه قرار گرفته است.

سه روستا از شهرستان سرخس در یک مطالعه مقطعی مورد بررسی قرار گرفتند. ۲۵۰ نفر مورد مصاحبه و برای تشخیص آمیبیاز روده‌ای، نمونه‌های مدفوع با فرمالین ثابت و به آزمایشگاه ارسال گردید.

۲۵۰ نمونه مدفوع، ۱۰۰ نمونه مربوط به روستای با موقعیت دشت، ۸۸ نمونه مربوط به روستای دامنه و ۶۲ نمونه مربوط به روستای کوهپایه می‌باشد. درجین انجام مطالعه هیچ‌مورد آمیبیاز حاد مشاهده نگردید. از بین نمونه‌های مورد پژوهش تنها ۱۸ مورد از نظر وجود کیست مثبت تشخیص داده شد. میزان شیوع ۷۲ در هزار تعیین گردید. به دلیل این که موارد مثبت کیست تنها در روستای با موقعیت دشت مشاهده گردید، میزان شیوع بیماری در این روستا ۱۸ درصد تخمین زده می‌شود. نسبت کیست مثبت درجنس مذکر ۱۱/۹ درصد و درجنس مونث ۲۲/۴ درصد برآورد گردید. تفاوت نسبت کیست مثبت در دو جنس از نظر آماری معنی‌دار نیست ($P < 0.05$) بیشترین نسبت کیست مثبت در گروه سنی ۵ تا ۹ سال مشاهده گردید. میانگین سن در افراد کیست مثبت ۲۲/۷ سال (انحراف معیار = ۱۷/۳ سال) و در افراد کیست منفی ۱/۲۴ سال (انحراف معیار = ۲۸/۱ سال) بود. تفاوت میانگین سن در دو گروه از نظر آماری معنی‌دار نیست ($P < 0.05$).

درایران میزان شیوع آمیبیاز در شهرها حدود ۶ تا ۸ درصد و در روستاها آلودگی را از ۵ درصد تا بیش از ۳۰ درصد اعلام نموده‌اند. در این مطالعه از بین نمونه‌های مورد پژوهش تنها ۱۸ مورد از نظر وجود کیست، مثبت تشخیص داده شد. لذا میزان شیوع ۱۸ درصد تعیین گردید، براساس این مطالعه می‌توان اذعان نمود، انسان در هر سنی به این